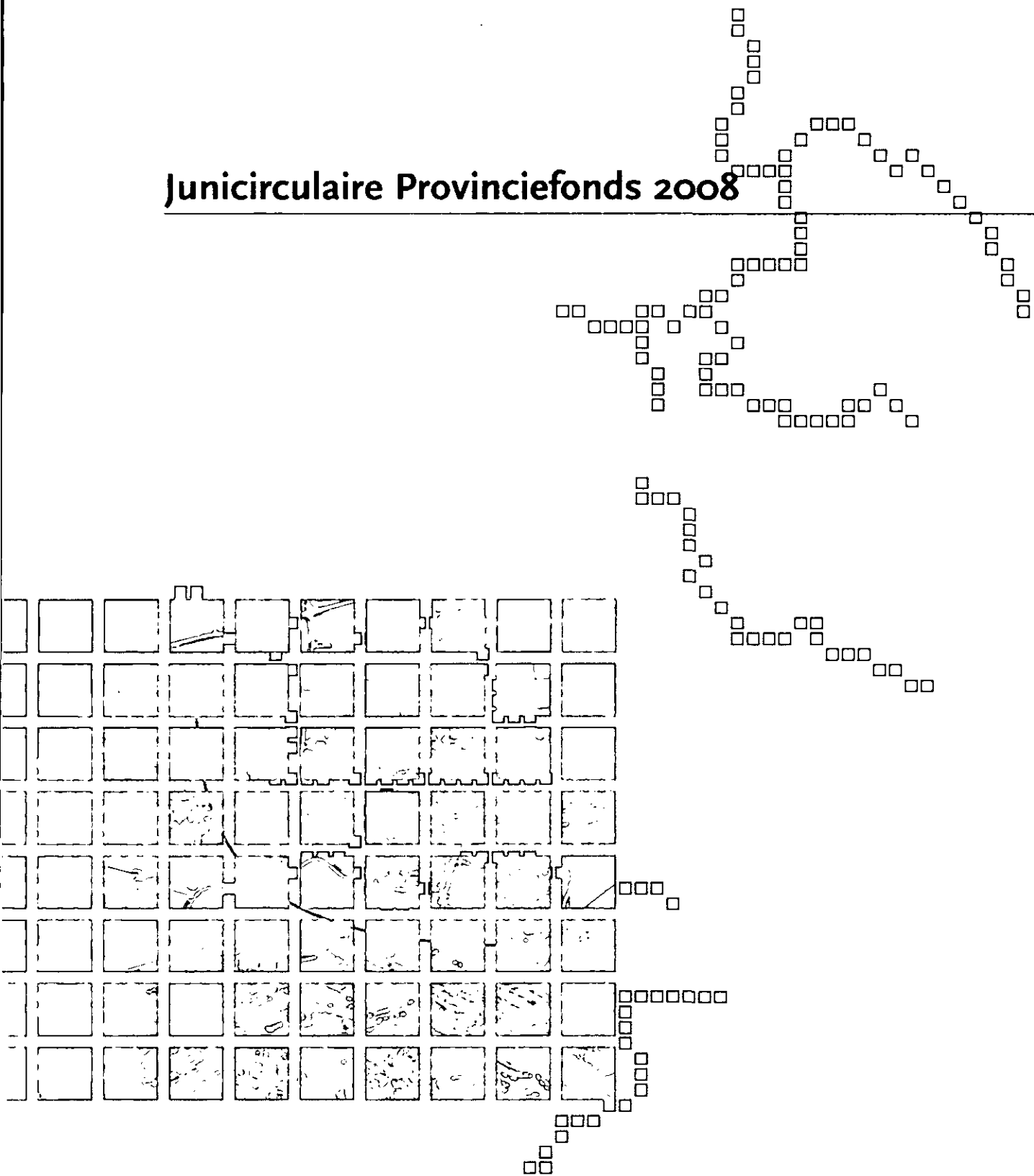

Junicirculaire Provinciefonds 2008

**CIRCULAIRE PROVINCIEFONDS
van 24 juni 2008**

Aan	- Gedeputeerde Staten van de provincies - Dagelijks bestuur van het Interprovinciaal Overleg
Onderwerp	provinciefonds
Doelstelling	bekendmaking van beleid en het geven van informatie
Relatie met andere circulaires	maartcirculaire van 2008 (2008-73933) junicirculaire van 2007 (2007-185293), septembercirculaire van 2007 (2007-320152), oktobercirculaire van 2005 (2005-218808) junicirculaire van 2005 (2005-102842)
Geldig tot	1 juli 2009
Inlichtingen	Algemeen: Y. Drese (070-4266277) Inhoudelijk: zie internet, vragen per e-mail
E-mail	Postbus.gf@minbzk.nl
Internet	www.minbzk.nl

Circulaire

Datum
26 juni 2008

Ons kenmerk
2008-213296

Onderdeel
Afd. Financiële Organisatie
Binnenlands Bestuur

Inlichtingen
zie onder

Aantal bijlagen
13

Bezoekadres
Schedeldoekshaven 200
2511 EZ Den Haag

Postadres
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Voorwoord

Hierbij zend ik u, mede namens de minister van Financiën, de junicirculaire 2008 van het Provinciefonds. Met deze circulaire informeren wij de provincies over de te verwachten provinciefondsuitkering voor 2009 en verdere jaren. Maar ook de ontwikkelingen in het lopende jaar, 2008, worden behandeld.

De accrescijfers voor de komende jaren laten een gunstig beeld zien. Voor de rijksuitgaven is groei geprognoseerd en het gemeente- en provinciefonds groeien mee. Hierbij wil ik u wel in overweging geven dat het verstandig is om enige voorzichtigheid te betrachten. In het verleden is immers gebleken dat de daadwerkelijke ontwikkeling van de rijksuitgaven, en daarmee van de fondsen, anders kan verlopen dan de prognoses. Wel zal bij de septembercirculaire de bevoorschotting worden bijgesteld naar aanleiding van de actuele accresontwikkeling, zodat in het geval van een achterblijvende ontwikkeling van het accres niet alles aankomt op de nacalculatie in maart 2009. Deze bijstelling in september vindt in 2008 voor het eerst plaats.

In tegenstelling tot eerdere berichten zal de halvering van de behoedzaamheidsreserve niet in 2008 worden doorgevoerd. De fondsbeheerders hadden eerder, in overleg met VNG en IPO, tot die halvering besloten. De aanleiding daarvoor lag in de bevindingen uit de evaluatie van de normeringssystematiek waaruit bleek dat veel gemeenten de behoedzaamheidsreserve al voor de helft inboeken.

Nu is echter gebleken dat de halvering niet budgettair neutraal kan worden ingevoerd (en dat was wel het uitgangspunt). De fondsbeheerders zullen in overleg met VNG en IPO in de komende maanden bezien of en zo ja hoe de halvering van de behoedzaamheidsreserve alsnog gestalte kan krijgen. In het Bestuurlijk overleg financiële verhouding van september zullen daarover afspraken worden gemaakt.

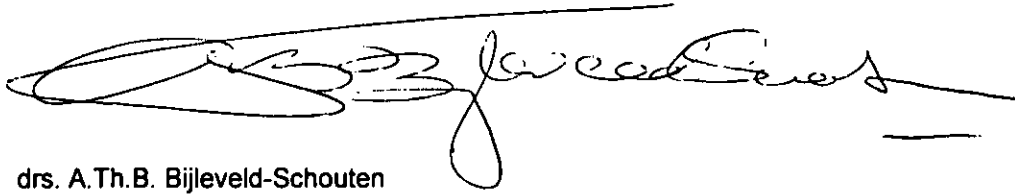
Op 4 juni jongstleden is een Bestuursakkoord gesloten tussen het rijk en de provincies. Wij zijn daar als fondsbeheerders zeer verheugd over. Een periode van overleg is succesvol afgesloten met dit akkoord, waarin rijk en provincies afspraken maken over de bestuurlijke en financiële verhoudingen, investeringen van provincies in de realisatie van belangrijke nationale doelen, over decentralisatie van taken en overheveling van financiële middelen en over vermindering van administratieve lasten.

De volledige tekst van het akkoord kunt u vinden op de BZK –website (www.minbzk.nl), kijk bij openbaar bestuur, kijk vervolgens bij interbestuurlijke betrekkingen)

De gevolgen van dit Bestuursakkoord zijn verwerkt in deze circulaire en dat is er de oorzaak van dat deze op een relatief laat tijdstip verschijnt; overigens nog wel voor de wettelijke einddatum van 1 juli. Belangrijkste concrete punt is dat er geen uitname uit het provinciefonds van € 600 miljoen voor de periode 2009-2011 plaats vindt. De provincies dragen immers bij aan de realisatie van belangrijke nationale beleidsdoelen.

Ik hoop, mét mijn collega-fondsbeheerder, dat deze circulaire u van nut is bij het opstellen van de begroting voor het komend jaar.

DE STAATSSECRETARIS VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'A. Th. B. Bijleveld-Schouten'. The signature is written in a cursive style with a large loop at the end. A horizontal line is drawn above the signature.

drs. A.Th.B. Bijleveld-Schouten

Inhoudsopgave

VOORWOORD	3
1. ACCRESSEN	7
2. UITKERINGSJAAR 2007	11
2.1 BEDRAGEN PER EENHEID	11
3. UITKERINGSJAAR 2008	13
3.1 OPBOUW UITKERINGEN 2008	13
3.2 BURGERLUCHTHAVENS VAN REGIONALE BETEKENIS	14
3.3 STIMULERINGSBUDGET COLLECTIEF PARTICULIER OPDRACHTGEVERSCHAP (CPO).....	14
3.4 EG VERORDENING PRTR (PROTOCOL REGISTERS INZAKE UITSTOOT EN OVERBRENGING VAN VERONTREINIGDE STOFFEN)	15
3.5 ANTIDISCRIMINATIEVOORZIENINGEN	15
3.6 BESTUURSLASTENVERGOEDING BRM	16
3.7 VERZAMELTABEL OVERIGE WIJZIGINGEN	16
3.8 UITKERINGSFACTOR EN BEDRAGEN PER EENHEID	16
3.9 AANPASSING VOORSCHOTBETALINGEN	17
4. UITKERINGSJAAR 2009	19
4.1 OPBOUW UITKERINGEN 2009	19
4.2 ACCRES 2009.....	20
4.3 BESTUURSAKKOORD RIJK-PROVINCIES 2008-2011	20
4.4 UITKERINGSFACTOR EN BEDRAGEN PER EENHEID	22
5. MEERJAREN-PERSPECTIEF	23
5.1 OPBOUW UITKERINGEN 2010-2013	23
5.2 ACCRESSEN	23
5.3 AFSCHAFFEN DEEL PRECARIOBELASTING	23
5.4 INTEGRATIE-UITKERING RIVIERDIJK VERSTERKING	24
5.5 VERMINDERING BESTUURSLASTEN	24
5.6 ALGEMENE UITKERING, TABEL UITKERINGSFACTOREN.....	25
6. OVERIGE MEDEDELINGEN	27
6.1 LOON- EN PRIJSONTWIKKELING	27
6.2 INTEGRATIE EN DECENTRALISATIE-UITKERINGEN.....	27
BIJLAGEN	29

1. Accesssen

Algemeen

Het gemeente- en provinciefonds groeien of krimpen met de ontwikkeling van de netto gecorrigeerde rijksuitgaven. Deze groei of krimp wordt accres genoemd.

De (de)centrale overheden starten de begrotingsvoorbereidingen 2009 al voor het uitkomen van de meicirculaire. Normaliter berekent het Rijk de accesssen op basis van het Centraal Economisch Plan (CEP) van het Centraal Planbureau én de besluitvorming van het Kabinet zoals gepubliceerd in de Voorjaarsnota. De meicirculaire volgt daarop.

Sneller inzicht in accresontwikkeling

Om tijdwinst te boeken en daarmee het begrotingsvoorbereidingproces bij gemeenten en provincies te bevorderen berekent het Rijk de accesssen dit jaar eerder dan gebruikelijk, en wel op basis van (beleidsarme) bijstellingen van de macro-economische prognoses volgens het Centraal Economisch Plan 2008. Om zo goed mogelijk aan te sluiten bij de besluitvorming die pas in de Voorjaarsnota zichtbaar wordt gaat het Rijk uit van sluitende (reële) uitgavenplafonds. Nieuwe verwachte inflatie- en loonontwikkelingen in de marktsector zijn daarmee indicatief verwerkt in de groei van de rijksuitgaven. De voorjaarsbesluitvorming van het Kabinet wordt verwerkt in de Voorjaarsnota 2008. Hierin kunnen de accesssen afwijken ten opzichte van deze raming. Doel van deze ramingswijze is versnelling in de oplevering van de accesssen. Hiermee zijn de mogelijke schommelingen in de ramingen en het verschil tussen raming en realisatie niet weggenomen. Nacalculatie zorgt ervoor dat gemeente- en provinciefonds juist geïndexeerd worden. In verband met het sluiten van het bestuursakkoord provincies is er voor gekozen om de accesssen tezamen met de uitkomsten van het bestuursakkoord te verwerken in een junicirculaire.

Infrastructuuruitgaven

Bij de infrastructuuruitgaven is in 2007 wederom onderuitputting opgetreden (maartcirculaire 2008). Door de systematiek van het infrastructuurfonds worden niet geïnvesteerde bedragen toegevoegd aan de Rijksbegroting in latere jaren (soort stuwmeer/boeggolf). Hiermee blijft de kans op onderuitputting ook in 2008 bestaan. Om te voorkomen dat gemeenten en provincies bij het opstellen van hun begroting uitgaan van te optimistische fondsinkomsten, is in deze raming vooruitgelopen op een onderuitputting van infrastructuuruitgaven van 0,5 miljard euro in 2008. Dit is de gemiddelde onderuitputting op infrastructuuruitgaven in de afgelopen drie jaar. Doel van deze ramingsveronderstelling is het verminderen van het risico op lagere rijksuitgaven bij nacalculatie ('lager dan verwachte' accesssen). Dit gaat niet ten koste van de accesssen over de gehele kabinetsperiode 2008 – 2011. Verwachte onderuitputting van de infrastructuuruitgaven wordt dan in 2010 en 2011 alsnog ingezet, waardoor de rijksuitgaven over de gehele kabinetsperiode gelijk blijven. Zonder onderuitputting op infrastructuuruitgaven zou het geraamde accres 2008 met ½ procentpunt hoger liggen dan in deze raming gepresenteerd, en de jaren daarop evenveel lager. Ook hiervoor geldt dat de spelregels voor de berekening van het definitieve accres niet wijzigen.

Centraal Economisch Plan 2008

Nieuwe macro-economische ramingen van het Centraal Planbureau (CPB)¹ leiden tot een aanpassing van het nominale beeld: vergeleken met de ramingen ten tijde van Prinsjesdag 2007 rekent het Centraal Planbureau op een iets hogere inflatie en ook op iets hogere loonstijgingen. Op basis van het Centraal Economisch Plan 2008 en enkele technische aannames over de besluitvorming van de rijksoverheid bedraagt de groei van de netto gecorrigeerde rijksuitgaven ruim 7 procent in 2008 en 5,4 procent in 2009. Daarna vlakkt de groei wat af (tabel 1.1). Bij Miljoenennota 2008 werd de groei van de uitgaven geraamd op 6,5 procent (2008). Cumulatief bedraagt het accres over de kabinetsperiode 2008 – 2011 circa € 190 miljoen.

Tabel 1.1 Accressen 2008-2013, stand junicirculaire van 2008

uitkeringsjaar	2008	2009	2010	2011	2012	2013
accres in procenten	7,09%	5,41%	2,62%	1,43%	2,41%	2,41%
accres absoluut (mln euro)	79,679	65,063	27,935	15,687	26,734	32,194
verschil met de junicirculaire 2007	28,531	24,261	-3,797	-12,388	1,041	n.v.t.
cumulatieve verschillen (t.o.v. de junicirculaire)	28,531	52,792	48,995	36,607	37,648	
verschil met stand Miljoenennota (MN) 2008	6,673	10,768	-3,974	-6,859	-0,788	n.v.t.
cumulatieve verschillen (t.o.v. MN 2008)	6,673	17,441	13,467	6,608	5,820	

De verrekening van de behoedzaamheidsreserve

Uit de maartcirculaire blijkt dat per saldo de provincies nog € 1,855 miljoen dienen terug te betalen. Deze terugbetaling geschiedt door inhouding op het accres van 2008 in deze junicirculaire. Dit bedrag is echter nog niet afgetrokken van het accres 2008, zoals vermeld in tabel 1.1, maar is wel verwerkt in de opbouwtafel 2008 (tabel 3.1) van deze circulaire.

De behoedzaamheidsreserve in 2008

Bij de gegevens over het accres is van groot belang om te vermelden, dat de halvering van de behoedzaamheidsreserve, zoals aangekondigd in de juni- en septembercirculaire 2007, niet doorgaat. In deze circulaire wordt, net als in voorgaande jaren, een behoedzaamheidsreserve (BRES) van € 18,152 miljoen ingehouden. De reden hiervoor is dat de halvering van de BRES niet budgettair neutraal bleek uit te voeren; dit in tegenstelling tot wat de fondsbeheerders en de VNG en IPO eerder veronderstelden naar aanleiding van de evaluatie van de normeringssystematiek. Een negatief budgettair effect van ca € 8 miljoen is daarbij toen niet voorzien. In het najaarsoverleg in september zal worden besproken hoe de halvering van de BRES alsnog gestalte kan krijgen.

Horizontale en verticale ontwikkeling

We lichten de accresontwikkeling op twee manieren toe, horizontaal en verticaal. De accresontwikkeling van jaar op jaar is de horizontale ontwikkeling (2008 – 2013). De verticale ontwikkeling is de ontwikkeling van het accres in enig jaar tussen twee verschillende ramingsmomenten. In deze raming tussen de Miljoenennota/Septembercirculaire 2008 en de nieuwe macro-economische vooruitzichten van het Centraal Planbureau (CEP 2008).

¹ Centraal Economisch Plan 2008 (CEP 2008). Zie ook www.cpb.nl.

Horizontale ontwikkeling

Mede door het aanzienlijke pakket aan extra investeringen nemen de rijksuitgaven de komende kabinetsperiode toe. Het kabinet investeert fors in een duurzame ontwikkeling (bijvoorbeeld in wijken en de kwaliteit van het onderwijs zoals het verbeteren van de arbeidsvoorwaarden van leraren en onderzoek). Ook bevordert het kabinet het gebruik van duurzame energie en het openbaar vervoer met als doel een beter milieu. In de jaren 2008-2011 vlakt de groei van de accessen af van 7,09% tot 1,43% in 2011. Dit is in lijn met de genoemde maatschappelijke investeringen in de samenleving door het kabinet, waarvan het zwaartepunt aan het begin van de regeerperiode ligt.

Verticale ontwikkeling

De lager dan verwachte groei van de accessen in 2007 veroorzaakt een verhoging in 2008, ten opzichte van de Miljoenennota 2008. Immers lagere rijksuitgaven in 2007 leiden tot een lager accres in dat jaar en daarnaast tot een hogere groei in 2008 ten opzichte van 2007 van rijksuitgaven en accessen.

Tegelijkertijd versterkt onderuitputting van het Infrastructuurfonds dit effect. Namelijk rijksuitgaven van 2007 verschuiven naar 2008.

Nominale en reële ontwikkeling

Tabel 1.2 Nominale en reële accessen 2008-2013 (ramingen, stand junicirculaire 2008)

Uitkeringsjaar	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Nominaal accres	7,09%	5,41%	2,62%	1,43%	2,41%	2,41%
Prijsontwikkeling BBP	2¼%	2¾%	1½%	1½%	1½%	1½%
Reëel accres	4¾%	2½%	1%	0%	1%	1%

De nominale groeipercentages geven de jaarlijkse groei van het gemeente- en provinciefonds aan. Hierbij wordt geen rekening gehouden met inflatie (defleren). Defleren van de nominale groeipercentages met de prijsontwikkeling van het Bruto Binnenlands Product (pBBP) geeft een indicatie van de reële groei van de accessen.

De reële accessen geven de groei gecorrigeerd voor de relatieve prijsontwikkeling van het 'mandje rijksuitgaven' weer. Deze reële inkomstenontwikkeling voor de gemeenten en provincies (de fondsen) wijkt af van het individuele uitgavenpatroon van gemeenten en provincies

In andere woorden: de volume- en prijsontwikkeling bij individuele gemeenten of provincies ('mandje gemeente-/provincie-uitgaven') verschilt met die van het Rijk. De reële accessen zijn daarmee niet meer dan richtinggevend op fondsniveau. Gemeenten en provincies met goede statistieken over hun eigen volume- en prijsontwikkeling kunnen prima uitgaan van de nominale accessen en deze desgewenst hiermee defleren.

2. Uitkeringsjaar 2007

2.1 Bedragen per eenheid

De ontwerpregeling 'Vaststelling bedragen per eenheid 2007 provinciefonds' heeft sinds 15 april voor een periode van zes weken ter inzage gelegen bij de directie Bestuurlijke en Financiële Organisatie van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Via de Staatscourant, de maartcirculaire provinciefonds van 2008 en via de publicatierubriek provinciefonds op de website van het ministerie van BZK zijn belanghebbenden op de hoogte gesteld van de mogelijkheid hun zienswijze naar voren te brengen over de bedragen per eenheid 2007. Naar aanleiding hiervan zijn geen reacties ontvangen. De definitieve regeling zal niet afwijken van de ontwerpregeling en zal binnenkort in de Staatscourant worden gepubliceerd.

3. Uitkeringsjaar 2008

3.1 Opbouw uitkeringen 2008

In tabel 3.1 geven wij een geactualiseerde opbouw tabel 2008.

Tabel 3.1 Opbouw uitkeringen 2008, in miljoenen euro's

	ramingen september circulaire van 2007 ¹	ramingen deze circulaire	waarvan:	
			algemene uitkering	integratie- uitkeringen
Uitkeringen 2007	1.126,002	1.126,002 ²	1.044,076	81,926
Algemene mutaties				
- accres 2008	51,148	79,679	79,679	
- behoedzaamheidsreserve 2008, inhouding	pm	-18,152	-18,152	
- behoedzaamheidsreserve 2008, uitkering		pm	pm	
- loon- en prijscompensatie over taakmutaties	pm	0	0	
- nacalculatie 2007 (incidenteel effect)		-1,855 *	-1,855	
- nacalculatie 2007 (structureel effect)		-1,855 *	-1,855	
- BTW-compensatiefonds nettering specifieke uitkeringen		8,626 *	8,626	
- uitname administratieve lasten		-0,400 *	-0,400	
- europese dienstenrichtlijn		-0,051 *	-0,051	
- investeringsaanbod 2008		0 *	0	0
Cluster Ruimte				
- burgerluchthavens van regionale betekenis		pm		
- Collectief particulier opdrachtgeverschap	-	8,000		8,000
Cluster Water en Milieu				
- EG verordening PRTR	-	0,422	0,422	
Cluster Voorzieningen bevolking				
- omroepgelden afbouw integratietraject		0 *	37,616	-37,616
- bescherming archeologisch erfgoed (Valletta)		1,767 *	1,767	
- antidiscriminatievoorzieningen		0		0
- Bestuurslastenvergoeding BRRM	-	-0,635	-0,635	
Uitkeringen 2008		1.201,548	1.149,238	52,310 *
* waarvan:				
integratie-uitkering rivierdijkversterking/hoofdwatkeringen				42,202
integratie-uitkering regionale omroepen				0,000
Collectief particulier opdrachtgeverschap				8,000
integratie-uitkering antidiscriminatievoorzieningen				2,109

¹ Deze kolom is alleen ingevuld als de raming van het betreffende onderdeel is gewijzigd.

² Zie tabel 2.1 (de definitieve opbouw tabel 2007) van de maartcirculaire provinciefonds van 12 maart 2008 (2008-73933). Het teken @ geeft aan dat dit onderdeel in dit hoofdstuk niet wordt toegelicht. Zie verzameltabel 3.7.

De kolom 'ramingen septembercirculaire 2007' vermeldt alleen dan de bedragen uit de septembercirculaire als de bedragen in deze circulaire zijn bijgesteld. Hierdoor wordt zichtbaar gemaakt waar zich bijstellingen in de bedragen ten opzichte van de septembercirculaire hebben voorgedaan en hoe groot deze zijn. In de maartcirculaire van 2008 is in § 2.1 de definitieve opbouw tabel voor het uitkeringsjaar 2007 opgenomen. De

overige wijzigingen en de eventuele nieuwe ontwikkelingen van de uitkeringen 2008 ten opzichte van de septembercirculaire van 2007, die uit tabel 3.1 blijken, lichten wij toe in de volgende paragrafen.

3.2 Burgerluchthavens van regionale betekenis

In aansluiting op wat wij u hebben gemeld in § 4.4. van de septembercirculaire van 2007, informeren wij u hierbij nader over de stand van zaken met betrekking tot het wetsvoorstel "Regelgeving burgerluchthavens en militaire luchthavens"(Kamerstukken I, 30452). Het wetsvoorstel is in behandeling bij de Eerste Kamer. De plenaire behandeling is voorzien in de tweede helft van 2008. In afwachting van de uitkomst van de behandeling, blijft de pm-raming voor 2008 gehandhaafd. Ook voor 2009 is vooralsnog een pm-raming opgenomen.

Wij zullen u over de exacte toevoeging voor 2008 en volgende jaren en over de verdeelwijze in een volgende circulaire nader informeren.

3.3 Stimuleringsbudget Collectief particulier opdrachtgeverschap (CPO)

De Tweede Kamer heeft bij de vaststelling van de begrotingsstaten VROM in een motie (30800 XI, nr.48, d.d. 20-12-2006, ingediend door S. Depla) aangedrongen op het landsbreed ondersteunen van initiatieven voor collectief particulier opdrachtgeverschap (CPO), dat wil zeggen het in groepsverband realiseren van betaalbare woningen in opdracht van de toekomstige bewoners.

In haar Actieplan Woningproductie (31200 XVIII; 27562; 30607, nr.10, d.d. 22-11-2007) heeft de minister voor Wonen, Wijken en Integratie aangekondigd om in 2008 - conform de wens van de Tweede Kamer - een extra stimulans te geven voor projecten die gebaseerd zijn op CPO, ook buiten de woningbouwregio's van het BLS 2005. Hiertoe wordt het in het BLS 2005 opgenomen subsidieplafond voor eigenbouw verlaagd van € 42,5 miljoen naar € 34,5 miljoen. De daarmee vrijgemaakte € 8 miljoen wordt door middel van een storting in het Provinciefonds verdeeld over de twaalf provincies met per provincie een minimumbedrag van €200.000,- als basis en voor het overige een bedrag per provincie naar rato van het aantal huishoudens.

Het provinciale budget is bestemd voor die burgers binnen een provincie, die zich – zonder winstoogmerk - in een groep hebben georganiseerd voor de realisatie van een woningbouwproject voor eigen bewoning en die op basis van een provinciale subsidieverordening een beroep kunnen doen op financiële ondersteuning, met name voor de startfase van hun project. In de provincie Gelderland is een dergelijke subsidieregeling (de Subsidieregeling Collectief Particulier Opdrachtgeverschap) reeds sinds 2006 van kracht. Ter toelichting van dit nieuwe beleid – en geïllustreerd met de ervaringen in Gelderland – is op 12 december 2007 een bijeenkomst gehouden voor alle hierbij betrokken functionarissen in de provincies.

Vervolgens hebben alle provincies per brief in de eerste maanden van 2008 hun intentie uitgesproken om dit beleid ter bevordering van CPO gestalte te geven. Aangezien sommige provincies nog weinig of geen ervaring hebben met de ondersteuning van CPO, heeft de minister voor VVW in januari 2008 een landelijk kennisprogramma rond eigenbouw en collectief opdrachtgeverschap gestart.

In dit kennisprogramma worden effectieve beleidsstrategieën en succesvolle bouwprojecten

uitgedragen, onder meer in provinciale bijeenkomsten die plaatsvinden tot medio 2009. Deze bijeenkomsten zullen zich weliswaar in eerste instantie richten op provinciale en gemeentefunctionarissen die zich bezig houden met particulier opdrachtgeverschap, maar die functionarissen kunnen hierbij ook groepen bewoners en hun eventuele adviseurs betrekken.

Deze integratie-uitkering van totaal € 8 miljoen is eenmalig en kan iedere provincie de komende jaren inzetten voor de bevordering van CPO.

De omvang van de integratie-uitkering per provincie vindt u in bijlage 3 van deze circulaire.

3.4 EG verordening PRTR (Protocol registers inzake uitstoot en overbrenging van verontreinigde stoffen)

Aan het provinciefonds wordt voor 2008 € 422.000 toegevoegd en voor de jaren 2009 en 2010 € 365.000. Deze toevoegingen dienen ter compensatie van de bestuurlijke lasten die de provincies naar verwachting moeten dragen in verband met de werkzaamheden die zij moeten verrichten in het kader van de Uitvoeringswet EG-verordening PRTR en PRTR-protocol (Stb.2008, 28). De EG-verordening PRTR is in Europees verband vastgesteld ter uitvoering van het op 21 mei 2003 te Kiev tot stand gekomen Protocol betreffende registers inzake de uitstoot en overbrenging van verontreinigende stoffen, met bijlagen (het PRTR-protocol).

De hoogte van de compensatie zal worden geëvalueerd. De verdeling van de bedragen zal plaatsvinden via de maatstaf WKK.

3.5 Antidiscriminatievoorzieningen

De middelen worden beschikbaar gesteld in het kader van een overbruggingsmaatregel vooruitlopend op de wet 'Gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen'. De planning is erop gericht om de wet per 1 januari 2009 in werking te laten treden. Met de overbruggingsmaatregel wordt toegewerkt naar een landelijke dekking van professionele *antidiscriminatievoorzieningen, opdat iedere burger in Nederland toegang heeft tot bijstand en advies in geval van discriminatie en opdat een goede registratie van meldingen is geborgd.*

De middelen voor antidiscriminatievoorzieningen worden voor 2008 nog beschikbaar gesteld via een zogenaamde integratie-uitkering binnen het provinciefonds (en het gemeentefonds). De verdeling voor 2008 is gelijk aan de middelen die in 2006 en 2007 beschikbaar waren. In totaal € 5,120 miljoen voor gemeentefonds en provinciefonds samen, waarvan € 2,109 miljoen voor het provinciefonds. Het voornemen in het kader van het wetsvoorstel 'Gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen' is om met ingang van 2009 alle middelen per hoofd van de bevolking te verdelen over alle gemeenten via de algemene uitkering van het gemeentefonds. Het beschikbare bedrag voor het gemeentefonds wordt daarbij verhoogd tot € 6.000.000.

De omvang van de integratie-uitkering per provincie vindt u in bijlage 3 van deze circulaire.

3.6 Bestuurslastenvergoeding BRRM

In het kader van de bestuurslastenvergoeding voor het BRRM is in 1999 een bedrag van € 0,635 miljoen toegevoegd aan het provinciefonds. Dit bedrag was bedoeld ter compensatie van de werkzaamheden die provincies moeten verrichten voor onder andere het voorbereiden van beleid, het opstellen van een Provinciaal uitvoeringsprogramma (PRUP) en het verrichten van administratieve handelingen voor het PRUP. Per 1 februari 2006 is het BRRM van kracht geworden. Kern van de regeling is dat subsidies aan woonhuizen en fiscaal relevante objecten via het Nationaal Restauratiefonds worden geregeld en dat subsidie voor overige monumenten via de Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en monumenten worden geregeld. In dit stelsel is geen rol meer voor gemeenten en provincies bij de verdeling en prioritering van subsidies. Aangezien gemeenten en provincies geen uitvoeringslasten meer hebben bij de verdeling van de subsidiemiddelen zoals in het BRRM omschreven wordt met ingang van het uitkeringsjaar 2008 de vergoeding van € 0,635 miljoen hiervoor uit het provinciefonds genomen. De verdeling van de uitname vindt evenals de toevoeging plaats met de maatstaven inwoners (25%) en inwoners in landelijke gebieden (75%).

3.7 Verzameltabel overige wijzigingen

De opbouwtable 2008 in § 3.1 bevat een aantal wijzigingen die in dit hoofdstuk niet nader worden toegelicht. De wijzigingen zijn reeds toegelicht in voorgaande circulaires. Onderstaande tabel 3.7 geeft de vindplaats van de toelichting en het bedrag van de wijzigingen.

Tabel 3.7 Verzameltabel overige wijzigingen (opbouwtable 2008)

Onderwerp/maatregel	circulaire/vindplaats	bedrag in EURmln
nacalculatie 2007 (incidenteel effect)	maartcirculaire 2008, § 2.2	-1,855
nacalculatie 2007 (structureel effect)	maartcirculaire 2008, § 2.2	-1,855
BTW-compensatiefonds nettering specifieke uitkeringen	junicirculaire 2007, § 4.4	8,626
uitname administratieve lasten	junicirculaire 2007, § 4.4	-0,400
Europese dienstenrichtlijn	septembercirculaire 2007, § 3.2	-0,051
investeringsaanbod 2008	septembercirculaire 2007, § 4.2	0,000
omroepgelden nieuw integratietraject	junicirculaire 2005, § 5.3	0,000
bescherming archeologisch erfgoed	septembercirculaire 2007, § 3.3	1,767

3.8 Uitkeringsfactor en bedragen per eenheid

De algemene uitkering 2008 bedraagt naar de huidige inzichten € 1.149,238 miljoen. Dit is na aftrek van de behoedzaamheidsreserve 2008 van € 18,152 miljoen.

De uitkeringsfactor voor het uitkeringsjaar 2008 stellen wij voorlopig nader vast op 1,704601. Hierbij is rekening gehouden met de onderwerpen uit de voorgaande paragrafen.

De voorlopige bedragen per eenheid van de algemene verdeelmaatstaven voor het uitkeringsjaar 2008 zijn opgenomen in bijlage 1.

In bijlage 15 gaan wij in op de gegevens voor de verdeelmaatstaven die mede zijn gebruikt voor de berekening van de verdeling van de algemene uitkering.

Voorschotbetalingen

3.9 Aanpassing voorschotbetalingen

In de bijlagen 2 en 3 geven wij een overzicht van de geactualiseerde verdelingen van de algemene uitkering en de integratie-uitkeringen. Voor de algemene uitkering is rekening gehouden met een vermindering wegens de behoedzaamheidsreserve.

De voorschotbetalingen zullen met ingang van 7 juli 2008, week 28 (termijn 27), aan de geactualiseerde verdelingen uit bijlage 4 worden aangepast. De bedragen zijn zoals gewoonlijk afgerond op hele euro's.

In de maartcirculaire 2008 is vermeld dat bij een aantal provincies over 2007 de betaalde voorschotten hoger zijn geweest dan de definitieve uitkering over 2007. De teveel uitbetaalde voorschotten 2007 worden in deze circulaire verrekend met de bevoorschotting over 2008 (zie kolom verrekening voorschotten 2007 in tabel 3, bijlage 2 van deze circulaire).

In bijlage 5 zijn de voorschotbetalingen tot en met week 27 (termijn 26) opgenomen, uitgesplitst naar de afzonderlijke onderdelen. Op basis van de bijlagen 4 t/m 6 zijn de geactualiseerde voorschotbetalingen per week berekend, uitgesplitst naar algemene uitkering en integratie-uitkeringen. Deze voorschotten treft u aan in bijlage 7.

De voorschotbetalingen op de uitkeringen uit het provinciefonds 2008 zullen in september 2008 worden aangepast aan de dan actuele omvang en verdeling van de uitkeringen voor 2008.

Voor de volledigheid wijzen wij erop dat u aan de berekening van de voorschotten geen rechten kunt ontlenen voor de definitieve vaststelling van de uitkeringen. De betalingen van de voorschotten vinden voor een aantal provincies zoals gebruikelijk plaats op de provinciale rekeningen bij de N.V. Bank voor Nederlandse Gemeenten. Bij een aantal andere provincies zullen op hun verzoek de betalingen van de voorschotten via andere banken verlopen.

4. Uitkeringsjaar 2009

4.1 Opbouw uitkeringen 2009

De opbouw van de uitkeringen over 2009 geven wij hieronder weer in tabel 4.1. In de tabel zijn uitsluitend de clusters vermeld, voorzover zich daarin een mutatie voordoet ten opzichte van 2008. Na de tabel lichten wij de voorziene mutaties ten opzichte van 2008 toe, zoals deze naar de huidige inzichten luiden.

Tabel 4.1 Opbouw uitkeringen 2009, in miljoenen euro's

	ramingen deze circulaire	waarvan:	
		algemene uitkering	integratie- uitkeringen
Uitkeringen 2008	1.201,548	1.149,238	52,310
Algemene mutaties			
- accres 2009	65,063	65,063	
- behoedzaamheidsreserve 2009, inhouding	pm	pm	
- behoedzaamheidsreserve 2009, uitkering	pm	pm	
- loon- en prijscompensatie over taakmutaties	pm	pm	
- nacalculatie 2007 (incidenteel effect)	1,855 ¹	1,855	
- investeringsaanbod 2008	0	0	
- Centrale voorziening officiële publicaties	-0,250 ²	-0,250	
Cluster Ruimte			
- burgerluchthavens van regionale betekenis	pm ¹	pm	
- Collectief particulier opdrachtgeverschap	-8,000 ¹		-8,000
Cluster Water en Milieu			
- EG verordening PRTR	-0,057 ¹	-0,057	
Cluster Voorzieningen bevolking			
- antidiscriminatievoorzieningen	-2,109 ¹		-2,109
Uitkeringen 2009	1.258,050	1.215,849	42,201
* waarvan:			
integratie-uitkering rivierdijkversterking/hoofdwaterkeringen			42,202

¹ Deze onderdelen zijn toegelicht in hoofdstuk 3 van deze circulaire.

² Zie paragraaf 5.3 van de junicirculaire 2007.

4.2 Accres 2009

Wij verhogen de algemene uitkering voor het jaar 2009 voorlopig met € 65,063 miljoen ten opzichte van het uitkeringsjaar 2008. De behoedzaamheidsreserve voor 2009 ramen wij vooralsnog *pro memorie*.

Het accres van € 65,063 miljoen komt overeen met de indicatieve raming in tabel 1.1. Het bedrag ligt € 24,261 miljoen boven de raming die eerder was verwerkt in de opbouwtabel 2009-2012 (zie de septembercirculaire van 2007, tabel 5.1).

Wat betreft de behoedzaamheidsreserve geldt dat deze alleen wordt verwerkt in de opbouwtabel van het lopende jaar. De inhouding van de behoedzaamheidsreserve is momenteel dan ook verdisconteerd in de opbouwtabel 2008 (tabel 3.1). Omdat de lopende uitkering 2008 de grondslag vormt voor de uitkeringen van de volgende jaren werkt de inhouding van de behoedzaamheidsreserve 2008 vanzelf door naar de toekomst. Volgend voorjaar wordt deze inhouding bij de maartcirculaire verrekend met de nacalculatie over 2008. Vanaf dat moment zal de inhouding van behoedzaamheidsreserve 2009 verwerkt worden in de opbouwtabel 2009.

4.3 Bestuursakkoord rijk-provincies 2008-2011

In vervolg op het bestuurlijk overleg van 27 mei jl. is het bestuursakkoord met de provincies voor de jaren 2008 tot 2011 tot stand gekomen op 4 juni 2008. Het akkoord kunt u vinden op www.minbzk.nl onder openbaar bestuur / interbestuurlijke betrekkingen.

Rijk en provincies maken in dit bestuursakkoord mede op basis van het advies van de *commissie Lodders afspraken over*:

- bestuurlijke en financiële verhoudingen;
- investeringen van de provincies in de realisatie van rijksdoelen;
- decentralisatie van taken en overheveling van financiële middelen;
- deregulering en vermindering van administratieve lasten.

Doel van deze afspraken is een zodanige toerusting van provincies dat zij hun specifieke rol als middenbestuur optimaal kunnen vervullen en tegelijkertijd maximaal bijdragen aan de nationale beleidsdoelstellingen van het kabinet.

Decentralisatieagenda

Voor wat betreft de decentralisatieagenda zijn met de provincies in het bestuursakkoord afspraken gemaakt over het overdragen van taken en de daarbij behorende verantwoordelijkheden. Het gaat daarbij vooral om taken die passen bij de kerntaak van de provincies in het ruimtelijk economisch domein en cultuur. In de circulaire van het provinciefonds van de komende jaren zullen die afspraken successievelijk hun financiële vertaling gaan krijgen.

Invulling € 600 mln.

Daarnaast is in dit bestuursakkoord met de provincies afgesproken dat zij € 600 mln. inzetten om voor dat bedrag een besparing te realiseren op de rijksbegroting in de jaren

2009-2011. De provincies zien hun bijdrage mede in het perspectief van realisatie van rijksprojecten in de regio. Met dit bestuursakkoord ziet het rijk af van het voornemen om de vermogens van de provincies af te romen door een uitname uit het provinciefonds.

Verdeling over de provincies

Voor de bijdragen van de provincies wordt de onderstaande verdeling gehanteerd.

Financiële verdeling over provincies

€ mln.	per jaar	2009-2011
Noord-Holland	35,0	105,0
Utrecht	23,0	69,0
Zuid-Holland	9,0	27,0
Flevoland	3,0	9,0
Totaal	70,0	210,0
Drenthe	5,0	15,0
Fryslân	15,5	46,5
Gelderland	25,0	75,0
Groningen	9,5	28,5
Limburg	16,5	49,5
Noord-Brabant	26,5	79,5
Overijssel	20,0	60,0
Zeeland	12,0	36,0
	130,0	390,0
Totaal generaal	200,0	600,0

Randstadprovincies

De vier Randstadprovincies hechten sterk aan het Urgentieprogramma Randstad (UPR). Rijk en provincies zijn overeengekomen dat in de jaren 2009-2011 de provinciale bijdrage van € 210 mln. zal worden ingezet bij UPR-projecten, zodat dit tot verlichting van de rijksbegroting met hetzelfde bedrag leidt. Voor de wijze waarop de provinciale bijdrage wordt ingezet bij UPR-projecten wordt verwezen naar de gedetailleerde uitwerking in het bestuursakkoord.

Betaling

De per provincie overeengekomen bedragen worden jaarlijks op uiterlijk 1 juli van het betreffende jaar voldaan. Over de wijze van betalen worden de provincies met een aanvullende brief door BZK geïnformeerd.

Onderzoek belastinggebied en financiële verhouding in den brede

In het kader van de invoering van de kilometerprijs voor personenauto's – een bestemmingsheffing – is het kabinet voornemens de MRB in de periode 2012-2016 geleidelijk af te schaffen. In het bestuursakkoord is afgesproken dat kabinet en IPO gezamenlijk nader onderzoek zullen doen naar de mogelijkheden voor een provinciale belasting, die nauw aansluit bij het provinciale takenpakket. Dit onderzoek zal uiterlijk in 2010 zijn afgerond. Op basis van dit onderzoek zal na gezamenlijk overleg tussen rijk en

provincies een besluit worden genomen. Uitgangspunt van het gezamenlijke onderzoek is dat de provincies een eigen belastinggebied behouden.

Tevens is afgesproken dat er - zoals door het rijk aangekondigd in het bestuurlijk overleg Financiële verhoudingen van 9 april 2008 - door de Raad voor Financiële Verhoudingen in opdracht van de fondsbeheerders en het IPO dit jaar een onderzoek wordt gedaan naar de financiële verhouding in den brede.

4.4 Uitkeringsfactor en bedragen per eenheid

De algemene uitkering 2009 bedraagt naar de huidige inzichten € 1.215,849 miljoen. De uitkeringsfactor voor 2009 ramen wij voorlopig op 1,797940. De voorlopige bedragen per eenheid treft u aan in bijlage 8.

De bestuurlijk overeengekomen correctiebedragen op de algemene uitkering voor 2009 zijn vermenigvuldigd met het quotiënt van de uitkeringsfactor 2009 en de uitkeringsfactor 1998. Dit is conform artikel 12, derde lid, van de Wet van 6 november 1997 tot wijziging van de Financiële-verhoudingswet en enkele andere wetten en regels inzake de invoering van deze wijziging in verband met een herziening van het verdeelstelsel voor het Provinciefonds (Stb. 1997, nr. 526). De correctiebedragen zijn opgenomen in bijlage 3 bij de betreffende wet. Deze bedragen zijn omgerekend naar bedragen in euro (zie ook de Aanpassingswet euro; Kamerstukken II, 2000/01, 27 472, nrs. 1-2).

In bijlage 15 gaan wij in op de gegevens voor de verdeelmaatstaven die mede zijn gebruikt voor de berekening van de verdeling van de algemene uitkering.

5. Meerjarenperspectief

5.1 Opbouw uitkeringen 2010-2013

In tabel 5.1 geven wij een meerjarenraming van de uitkeringen uit het provinciefonds. In deze tabel is bij elke maatregel die de omvang van het provinciefonds beïnvloedt, de mutatie per jaar gegeven.

Tabel 5.1 Opbouw uitkeringen 2010-2013, in miljoenen euro's

	2010	2011	2012	2013
Uitkeringen vorig jaar	1.258,050	1.285,985	1.301,307	1.328,041
Algemene mutaties				
- accres	27,935	15,687	26,734	32,194
- verrekening behoedzaamheidsreserve	pm	pm	pm	pm
- afloop integratie-uitkering Rivierdijkversterking				-42,202
Cluster Ruimte				
- burgerluchthavens van regionale betekenis	pm	pm	pm	pm
Cluster Water en Milieu				
- EG verordening PRTR		-0,365		
Totaal uitkeringen	1.285,985	1.301,307	1.328,041	1.318,033
waarvan:				
algemene uitkering	1.243,783	1.259,105	1.285,839	1.318,033
integratie-uitkering(en)				
- rivierdijkversterkingen	42,202	42,202	42,202	0,000

De basis voor de raming is het bedrag voor de uitkeringen 2009 van € 1.258,050 miljoen, zijnde de som van de algemene uitkering en de integratie-uitkeringen. Wij lichten in beginsel alleen die onderdelen van de opbouw tabel toe die ten opzichte van de septembercirculaire van 2007 zijn gewijzigd en die niet reeds eerder in deze circulaire zijn toegelicht.

5.2 Accessen

De raming van de accessen voor de jaren 2010 tot en met 2013 is gebaseerd op de *indicatieve raming in tabel 1.1*.

5.3 Afschaffen deel precariobelasting

Tijdens het Algemeen Overleg van 6 maart 2008 heeft de Tweede Kamer aangedrongen om te komen tot de vrijstelling voor ondergrondse infrastructuur van nutsbedrijven op precario. Dit voornemen was eerder gemeld in voorafgaande circulaire, maar nog niet geëffectueerd als gevolg van de vraag naar de dekking van de gedeerde inkomsten bij gemeenten en provincies. Dit op grond van artikel 2 Financiële verhoudingswet.

Het is de bedoeling om de wens van de Kamer zo uit te voeren dat alleen de onder- en bovengrondse infrastructuur van nutsbedrijven en netbeheerders wordt vrijgesteld. Dit is wettetechnisch goed af te bakenen. De precariobelasting blijft bestaan als regulerend instrument ter zake van onder andere terrassen en andere objecten boven, op en in de openbare grond.

De compensatie voor de te derven inkomsten van de provincies ligt bij de provinciale opcenten. Het streven is de wetwijziging per 1 januari 2010 in te laten gaan. De voorbereiding van de wetgeving en de parlementaire behandeling zijn naar inschatting niet voor 2009 af te ronden.

5.4 Integratie-uitkering Rivierdijkversterking

In het kader van de Decentralisatie-impuls heeft het Rijk per 1 januari 1994 het budget voor de rivierdijkverbeteringen overgeheveld naar de provincies. In 2005 heeft een evaluatie plaatsgevonden door de provincies naar de restschulden van de betrokken provincies (zie hiervoor ook de oktobercirculaire van het provinciefonds 2005, paragraaf 5.7). Naar aanleiding van deze evaluatie is de verdeling van de integratie-uitkering Rivierdijkversterking met ingang van 2006 aangepast. De verwachting was dat de provincies in 2012 'schuldenvrij' zouden zijn. In 2009 zal opnieuw een evaluatie plaatsvinden van de restschulden van de betrokken provincies. Op basis van deze evaluatie kan het moment worden bepaald waarop de provincies gelijktijdig 'schuldenvrij' zullen worden en of hiervoor nog een aanpassing van de integratie-uitkering Rivierdijkversterking voor na de periode 2009 noodzakelijk is.

5.5 Vermindering bestuurslasten

Bij de besluitvorming in augustus 2007 over de begroting 2008 is door het kabinet besloten tot een taakstellende vermindering van de bestuurskosten met ingang van 2011. De oorspronkelijk beoogde invulling van de taakstelling ad € 90 miljoen, te verdelen over gemeente- en provinciefonds, vanaf 2011 blijkt niet in volle omvang haalbaar. De taakstelling wordt daarom teruggebracht naar € 40,9 miljoen, en deels vervroegd. Met ingang van 2009 wordt het gemeentefonds verlaagd met structureel € 11,2 miljoen in verband met de ontstane efficiencywinst als gevolg van het invoeren van Single Information en Single Audit (SiSa).

Met VNG en IPO is nog bestuurlijk overleg gaande over de verdere invulling van de bezuiniging. Bij de uitwerking stelt het kabinet zich voor dat het resterende aantal raadsleden vanaf 2010 met 10% wordt verminderd in combinatie met een vermindering van het maximum aantal wethouders van 20% naar 15% van het (verminderde) aantal raadsleden (na de gemeenteraadsverkiezingen in 2010). Vanaf 2011 zou ook het aantal gedeputeerden kunnen worden beperkt. VNG en IPO zijn door het kabinet uitgenodigd om desgewenst voor wat betreft de vermindering van de raadsleden, wethouders en gedeputeerden met alternatieve maatregelen te komen om de bestuurslasten te verminderen, die budgettair gezien tot een zelfde opbrengst leiden.

5.6 Algemene uitkering, tabel uitkeringsfactoren

Wij geven in tabel 5.6 een indicatie van de ontwikkeling van de uitkeringsfactor voor de jaren 2010-2013. In de tabel is rekening gehouden met de accessen zoals opgenomen in § 5.1. Bij de berekening van de uitkeringsfactor is voorts uitgegaan van de ontwikkeling van de uitkeringsbasis overeenkomstig de volgende uitgangspunten. Er is rekening gehouden met een jaarlijkse groei van circa 0,3% in de maatstaven inwoners en de maatstaf inwoners met minimum van 640.000, circa 0,8% bij de inwoners in stedelijke gebieden en circa 0,0% voor de maatstaf inwoners in landelijke gebieden. Verder is rekening gehouden met een jaarlijkse groei van 4% in de maatstaf aangaande de MRB-capaciteit. In de overige maatstaven is geen groei verondersteld.

De voorlopige uitkeringsfactor voor de jaren 2010 tot en met 2013 is afgerond op 3 cijfers achter de komma.

Tabel 5.6 Ontwikkeling uitkeringsfactor

	2010	2011	2012	2013
voorlopige uitkeringsfactor	1,849	1,891	1,944	2,005

6. Overige mededelingen

6.1 Loon- en prijsontwikkeling

Wij geven zoals gebruikelijk een indicatie voor de loon- en prijsontwikkeling die van invloed is op de overheidsuitgaven. De gegevens zijn afkomstig van het Centraal Planbureau (CPB). Het betreft macro-indicatoren, die een beeld geven van de algemene trendmatige ontwikkeling. Zij zijn met de nodige terughoudendheid toe te passen op individueel provinciaal niveau.

Tabel 6.1 geeft de twee loon- en prijsindicatoren die het CPB onderscheidt voor de overheidssector: de prijsmutaties van de netto materiële overheidsconsumptie (goederen en diensten) en van de lonen en salarissen. Daarnaast wordt de prijsmutatie van het Bruto Binnenlands Product (pBBP) vermeld. Deze indicator is voor het provinciefonds van belang, omdat zij door het Rijk op alle beleidsterreinen als deflator wordt gebruikt om de nominale uitgaven reëel te maken. De cijfers zijn ontleend aan de meest recente publicaties van het CPB. Voor nadere informatie verwijzen wij naar de regelmatig bijgestelde prognoses op de website van het CPB (www.cpb.nl), met name de rubriek CPB-Informatief en het Centraal Economisch Plan 2008 (CEP2008).

Tabel 6.1 Prijsmutaties per jaar 2006-2009

	2006	2007	2008	2009
overheidsconsumptie				
- netto materiële consumptie	2,5%	1,9%	2¼%	3%
- lonen en salarissen	2,0%	4,2%	3¼%	4¼%
algemene prijsontwikkeling				
- prijsmutatie BBP	1,90%	1,30%	2,25%	2,75%

Bron: CEP 2008.

6.2 Integratie en decentralisatie-uitkeringen

Het wetsvoorstel ter wijziging van de Financiële-verhoudingswet (Kamerstukken II, 31 327) is op dit moment in parlementaire behandeling. In het wetsvoorstel wordt een nieuwe variant van de integratie-uitkering geïntroduceerd: de zogenoemde decentralisatie-uitkering. Deze nieuwe variant zal met ingang van 2009 in werking treden. Onderstaande toelichting is dus onder voorbehoud van de parlementaire goedkeuring van dit wetsvoorstel. In onderstaande volgt een toelichting op wat een integratie- en een decentralisatie-uitkering precies inhouden.

Integratie- en Decentralisatie-uitkering

De integratie-uitkering bestaat al langer en is bestemd om middelen via het provinciefonds te verdelen op een wijze die afwijkt van de bestaande verdeelsleutels. Wanneer een IU in het leven wordt geroepen, moet ook meteen het tijdstip worden bepaald waarop de middelen

worden overgeheveld naar de algemene uitkering uit het provinciefonds. Op die wijze is het tijdelijk karakter gewaarborgd.

De decentralisatie-uitkering is een variant op de integratie-uitkering. Het tijdstip van overheveling hoeft in het geval van een DU nog niet bekend te zijn en daarnaast kan het ook om tijdelijke middelen gaan. Met deze nieuwe variant is het mogelijk geworden om specifieke uitkeringen over te hevelen naar het provinciefonds, en om de vorming van nieuwe specifieke uitkeringen te voorkomen.

In de praktijk van het provinciefonds komt de decentralisatie-uitkering op dit moment nog niet voor, maar zou in de toekomst naar analogie van het gemeentefonds ook toegepast kunnen gaan worden. In het gemeentefonds gaat het om DU-en die voor een beperkt aantal gemeenten van toepassing zijn, waardoor verdeling via de maatstaven van de algemene uitkering niet in aanmerking komt. Met de betreffende gemeenten worden soms convenanten gesloten, zoals bijvoorbeeld bij de middelen voor de 'Impuls brede scholen'. Sommige DU-en kennen een soort aanvraagprocedure waarbij bijv. een plan moet worden ingediend bij het vakdepartement.

De integratie-uitkering Collectief particulier opdrachtgeverschap in het provinciefonds voor 2008 is ook een voorbeeld van de nieuwe werkwijze.

De achtergrond

De introductie van de decentralisatie-uitkering heeft te maken met het rijksbeleid om provincies en gemeenten meer ruimte te geven voor lokaal maatwerk en om de interbestuurlijke lasten te verminderen. Afgeleide doelen zijn onder meer de vermindering van het aantal specifieke uitkeringen, de invoering van single information en single audit (sisa) en de uniformering en vermindering van voorwaarden en informatie-eisen.

Vrije besteedbaarheid

De vergroting van de mogelijkheid om in het provinciefonds middelen apart te verdelen via een IU of een DU, doet niet af aan de vrije besteedbaarheid van de middelen. Ook wanneer het gaat om geldstromen naar een beperkt aantal provincies, of waarvoor plannen of aanvragen moeten worden ingediend, blijft het uiteindelijk gaan om vrij besteedbaar geld, dat onderdeel is van het provinciefonds en dus tot de algemene middelen van de provincie behoort.

De besteding van deze middelen wordt niet verantwoord aan het Rijk, dus er is geen enkele relatie met sisa. In de praktijk van het gemeentefonds blijkt de ene integratie- en decentralisatie-uitkering nog wel meer administratieve lasten voor de gemeenten met zich mee te brengen dan de andere. Langs de weg van uniformering en vermindering van voorwaarden en informatie-eisen streeft BZK ook op dat punt naar een beter resultaat.

Bijlagen

bij de junicirculaire 2008 provinciefonds, 2008-213296

Verdeling bedragen per eenheid 2008 over de clusters

pagina 1

	<i>inwoners</i>	<i>inwoners > 840.000</i>	<i>inwoners met OAD > 1500/km2</i>	<i>inwoners met OAD < 1000/km2</i>	<i>land</i>	<i>water</i>	<i>groen</i>	<i>gewogen weglengte</i>	<i>wkk</i>	<i>vast bedrag</i>	<i>opcenten hoofdsom MRB</i>
Cluster Bestuur	3,16	0,59								4.199.932,55	
Cluster Infrastructuur	8,08	0,10	6,48	0,31	23,77	14,58		21.030,00		158.232,59	
Cluster Water en Milieu	4,98	0,43	2,04	-0,44	6,51	4,33	0,11	-307,77	0,61	288.854,11	
Cluster Ruimte	3,25	3,08	3,11		6,09	12,92	17,02			232.100,14	
Cluster Voorzieningen	0,89	6,80	0,86	18,05	7,31					1.818.854,62	
Cluster Inkomsten											-55,52
Niveau uitkeringsjaar 2007	20,36	11,00	12,49	17,92	43,68	31,83	17,13	20.722,23	0,61	8.697.974,01	-55,52
<i>Mutaties 2008</i>											
Cluster Bestuur	-0,24	0,02								-1.010,13	
Cluster Infrastructuur			0,06		0,35	0,14		306,19		553,56	
Cluster Water en Milieu	0,38	-0,06	0,32	-0,03	0,63	0,15	-0,02	-26,85	0,05	16.889,76	
Cluster Ruimte	-0,39	0,09	-0,07		0,18	0,40	-0,37		0,00	0,00	
Cluster Voorzieningen	-0,18	0,79	0,09	0,36	0,78					738.226,79	
Cluster Inkomsten											
Niveau uitkeringsjaar 2008 stand deze circulaire	19,93	11,84	12,89	18,25	45,60	32,52	16,74	21.001,57	0,66	7.450.633,99	-55,52

(*) Het vaste bedrag geeft in deze tabel het minimum-niveau per provincie aan. Het vaste bedrag van Fryslân is hoger. Zie bijlage 2.

Bijlage 1
bij brief 2008-213296

Verdeling bedragen per eenheid 2008 over de clusters

pagina 2

	<i>inwoners</i>	<i>inwoners > 640.000</i>	<i>inwoners met OAD > 1500/km²</i>	<i>inwoners met OAD < 1000/km²</i>	<i>land</i>	<i>water</i>	<i>groen</i>	<i>gewogen weglengte</i>	<i>wkk</i>	<i>vast bedrag*</i>	<i>opcenten hoofdsom MRB</i>
Cluster Bestuur	2,92	0,61								4.198.922,42	
Cluster Infrastructuur	8,08	0,10	6,54	0,31	24,12	14,72		21.336,19		158.786,15	
Cluster Water en Milieu	5,36	0,37	2,36	-0,47	7,14	4,48	0,09	-334,62	0,66	305.743,87	
Cluster Ruimte	2,86	3,17	3,04		6,27	13,32	16,65		0,00	232.100,14	
Cluster Voorzieningen	0,71	7,59	0,95	18,41	8,07					2.555.081,41	
Cluster Inkomsten											-55,52
Niveau uitkeringsjaar 2008 stand deze circulaire	19,93	11,84	12,89	18,25	45,60	32,52	16,74	21.001,57	0,66	7.450.633,99	-55,52

(*) Het vaste bedrag geeft in deze tabel het minimum-niveau per provincie aan. Het vast bedrag van Friesland is apart verhoogd met 953.000. Zie bijlage 2.

Bijlage 1
bij brief 2008-213296

Tabel 1 Verdeling algemene uitkering 2008 (in eenheden)

	Fysieke gegevens									
	Aantal inwoners	Aantal inwoners met minimum van 640.000	Aantal inwoners in stedelijke gebieden	Aantal inwoners in landelijke gebieden met maximum van 607.000	Hectaren land	Hectaren water	Hectaren groen	Gewogen kilometers weglengte	Warmtekracht--koppeling	Opbrengst per opcent MRB over 2006
Groningen	574.041	640.000	160.200	325.890	233.328	62.675	204.929	517	2.277.799	515.653,18
Fryslân	643.189	643.189	110.400	444.670	334.170	240.704	302.040	490	309.556	604.898,93
Drenthe	487.893	640.000	45.670	339.280	264.109	3.928	236.283	361	1.013.049	490.689,73
Overijssel	1.119.906	1.119.906	356.680	538.640	332.562	9.525	289.242	650	791.593	1.058.359,74
Gelderland	1.983.779	1.983.779	538.230	607.000	497.176	16.475	420.174	1.204	1.771.089	1.968.002,78
Utrecht	1.201.310	1.201.310	592.650	357.010	138.502	6.410	104.807	414	102.236	1.292.167,58
N-Holland	2.626.375	2.626.375	1.665.650	575.070	267.103	142.073	193.408	701	1.683.782	2.448.488,89
Z-Holland	3.460.194	3.460.194	2.321.210	607.000	281.469	58.869	192.451	682	5.384.880	3.041.873,63
Zeeland	380.647	640.000	71.330	257.950	178.713	114.676	153.308	398	2.531.064	384.661,07
N-Brabant	2.424.562	2.424.562	814.090	607.000	491.649	16.526	398.538	778	2.004.691	2.660.766,32
Limburg	1.123.735	1.123.735	327.180	583.340	215.087	5.835	169.145	574	1.181.249	1.089.694,97
Flevoland	378.651	640.000	144.220	120.100	141.750	99.480	123.840	404	153.957	571.969,54
Totaal	16.404.282	17.143.050	7.147.510	5.362.950	3.375.618	777.176	2.788.165	7.173	19.204.945	16.127.226,36

Bijlage 2
bij brief 2008-213296

Tabel 2 Verdeling algemene uitkering 2008

	bedragen in basis									
	<i>inwoners</i>	<i>Inwoners met minimum van 640.000</i>	<i>Inwoners in stedelijke gebieden</i>	<i>Inwoners in landelijke gebieden met maximum van 607.000</i>	<i>Hectaren land</i>	<i>Hectaren water</i>	<i>Hectaren groen</i>	<i>Gewogen kilometers weglengte</i>	<i>Warmtekracht-koppeling</i>	<i>Vast bedrag</i>
Pijs per eenheid	19,93	11,84	12,89	18,25	45,60	32,52	16,74	21.001,57	0,66	7.450.633,99
Groningen	11.440.637	7.577.600	2.064.978	5.947.493	10.639.757	2.038.191	3.430.511	10.857.812	1.503.347	7.450.634
Fryslân	12.818.757	7.615.358	1.423.056	8.115.228	15.238.152	7.827.694	5.056.150	10.290.769	204.307	8.403.634
Drenthe	9.723.707	7.577.600	588.686	6.191.860	12.043.370	127.739	3.955.377	7.581.567	668.612	7.450.634
Overijssel	22.319.727	13.259.687	4.597.605	9.830.180	15.164.827	309.753	4.841.911	13.651.021	522.451	7.450.634
Gelderland	39.536.715	23.487.943	6.937.785	11.077.750	22.671.226	535.767	7.033.713	25.285.890	1.168.919	7.450.634
Utrecht	23.942.108	14.223.510	7.639.259	6.515.433	6.315.691	208.453	1.754.469	8.694.650	67.476	7.450.634
N-Holland	52.343.654	31.096.280	21.470.229	10.495.028	12.179.897	4.620.214	3.237.650	14.722.101	1.111.296	7.450.634
Z-Holland	68.961.666	40.968.697	29.920.397	11.077.750	12.834.986	1.914.420	3.221.630	14.323.071	3.554.021	7.450.634
Zeeland	7.586.295	7.577.600	919.444	4.707.588	8.149.313	3.729.264	2.566.376	8.358.625	1.670.502	7.450.634
N-Brabant	48.321.521	28.706.814	10.493.620	11.077.750	22.419.194	537.426	6.671.526	16.339.221	1.323.096	7.450.634
Limburg	22.396.039	13.305.022	4.217.350	10.645.955	9.807.967	189.754	2.831.487	12.054.901	779.624	7.450.634
Flevoland	<u>7.546.514</u>	<u>7.577.600</u>	<u>1.858.996</u>	<u>2.191.825</u>	<u>6.463.800</u>	<u>3.235.090</u>	<u>2.073.082</u>	<u>8.484.634</u>	<u>101.612</u>	<u>7.450.634</u>
Totaal	326.937.340	202.973.712	92.131.404	97.873.838	153.928.181	25.273.764	46.673.882	150.644.262	12.675.264	90.360.608

Bijlage 2
bij brief 2008-213296

Tabel 3 Verdeling algemene uitkering 2008

	Bedragen									
	bruto- uitkerings- basis	opbrengst motorrijtuigen- belasting *)	netto- uitkeringsbasis	algemene uitkering	corr. bedragen cfm. bijlage 3 bij Stb. 1997, 526 (in €)	corr. bedragen x (uf 2008/uf 1998)	herberekende gecorrigeerde algemene uitkering	Nog te verrekenen op basis van Maartcirculaire 08	Uit te betalen over 2008	
Groningen	62.950.960	-16.795.171	46.155.789	78.677.205	1.960.371	2.974.300	81.651.505		81.651.505	
Fryslân	76.993.104	-19.701.965	57.291.139	97.658.534	125.911	191.034	97.849.568		97.849.568	
Drenthe	55.909.153	-15.982.094	39.927.059	68.059.705	1.149.685	1.744.317	69.804.022		69.804.022	
Overijssel	91.947.796	-34.471.488	57.476.308	97.974.173	-1.794.372	-2.722.445	95.251.728		95.251.728	
Gelderland	145.186.342	-64.099.173	81.087.169	138.221.270	-1.090.191	-1.654.052	136.567.218	-498.741	136.068.477	
Utrecht	78.811.683	-42.086.766	34.724.917	59.192.128	1.436.428	2.179.367	61.371.495		61.371.495	
N-Holland	158.726.981	-79.748.928	78.978.053	134.626.068	-3.501.354	-5.312.300	129.313.768		129.313.768	
Z-Holland	194.227.272	-99.075.868	95.151.404	162.195.179	-2.069.841	-3.140.390	159.054.789	-705.704	158.349.085	
Zeeland	52.715.639	-12.528.669	40.186.970	68.502.749	3.234.066	4.906.767	73.409.516		73.409.516	
N-Brabant	153.340.802	-86.662.947	66.677.856	113.659.140	751.844	1.140.708	114.799.847	-1.005.879	113.793.968	
Limburg	83.678.734	-35.492.097	48.186.637	82.138.990	494.440	750.171	82.889.161		82.889.161	
Flevoland	46.983.786	-18.629.432	28.354.354	48.332.860	-696.987	-1.057.478	47.275.383		47.275.383	
Totaal	1.199.472.253	-525.274.598	674.197.655	1.149.238.000	0	0	1.149.238.000		1.147.027.676	

*) Dit is de opbrengst per opcent over 2006 maal het bedrag per eenheid, gedeeld door de uitkeringsfactor.

Uitkeringsfactoren	
Uitkeringsfactor 1998	1,123508
Uitkeringsfactor 2008	1,704601

Bijlage 2
bij brief 2008-213296

Verdeling integratie-uitkeringen 2008

	<i>Integratie-uitkering rivierdijkversterking/ hoofdwaterkeringen</i>	<i>Integratie-uitkering antidiscriminatievoorzieningen*)</i>	<i>Integratie-uitkering Stimuleringsbudget particulier opdrachtgeverschap*)</i>	<i>Totaal integratie- uitkeringen</i>
Groningen	0	76.588	411.138	487.726
Fryslân	0	85.005	414.996	500.001
Drenthe	0	56.187	358.408	414.595
Overijssel	1.361.341	139.396	561.553	2.062.290
Gelderland	38.499.251	392.062	847.810	39.739.123
Utrecht	0	189.344	605.625	794.969
Noord-Holland	0	130.118	1.154.220	1.284.338
Zuid-Holland	0	446.840	1.416.657	1.863.497
Zeeland	0	9.529	328.269	337.798
Noord-Brabant	2.341.408	386.558	998.627	3.726.593
Limburg	0	197.029	587.303	784.332
Flevoland	0	0	315.394	315.394
Totaal	42.202.000	2.108.658	8.000.000	52.310.658

*) De Algemene maatregel van bestuur voor de antidiscriminatievoorzieningen en stimuleringsbudget CPO zullen nog worden opgesteld.

bij brief 2008-213296

Bijlage 3

Verdeling totale uitkeringen 2008

	<i>Algemene uitkering 2008 *)</i>	<i>Integratie-uitkeringen 2008 **)</i>	<i>Totaal uitkeringen provinciefonds 2008</i>
Groningen	81.651.505	487.726	82.139.232
Fryslân	97.849.568	500.001	98.349.569
Drenthe	69.804.022	414.595	70.218.617
Overijssel	95.251.728	2.062.290	97.314.018
Gelderland	136.567.218	39.739.123	176.306.341
Utrecht	61.371.495	794.969	62.166.464
Noord-Holland	129.313.768	1.284.338	130.598.107
Zuid-Holland	159.054.789	1.863.497	160.918.286
Zeeland	73.409.516	337.798	73.747.314
Noord-Brabant	114.799.847	3.726.593	118.526.440
Limburg	82.889.161	784.332	83.673.492
Flevoland	<u>47.275.383</u>	<u>315.394</u>	<u>47.590.777</u>
Totaal	1.149.238.000	52.310.658	1.201.548.658

bij brief 2008-213296

Bijlage 4

*) Zie deze circulaire bijlage 2, tabel 3, kolom 'herberekende gecorrigeerde algemene uitkering'.

**) Zie deze circulaire bijlage 3, laatste kolom.

Voorschotten eerste 26 termijnen 2008 op de uitkeringen over 2008*)

	<i>Algemene uitkering 2008</i>	<i>Integratie- uitkeringen 2008</i>	<i>Uitkeringen uit het provincie- fonds 2008</i>
Groningen	42.328.520	39.832	42.368.352
Fryslân	50.779.664	44.200	50.823.864
Drenthe	36.221.172	29.224	36.250.396
Overijssel	49.386.012	780.390	50.166.402
Gelderland	70.617.300	20.223.476	90.840.776
Utrecht	31.441.774	98.462	31.540.236
Noord-Holland	66.539.122	67.652	66.606.774
Zuid-Holland	82.240.756	232.362	82.473.118
Zeeland	38.066.444	4.966	38.071.410
Noord-Brabant	59.135.700	1.418.534	60.554.234
Limburg	43.069.884	102.466	43.172.350
Flevoland	<u>24.420.266</u>	<u>0</u>	<u>24.420.266</u>
Totaal	594.246.614	23.041.564	617.288.178

Bijlage 5
 bij brief 2008-213296

*) De bedragen in deze bijlage zijn 26 keer (26 termijnen) van de bedragen uit bijlage 14 van de septembercirculaire 2007, afgerond op hele euro's

Voorschotten laatste 24 termijnen 2008 op de uitkeringen over 2008*)

	<i>Algemene uitkering 2008</i>	<i>Integratie- uitkeringen 2008</i>	<i>Uitkeringen uit het provincie- fonds 2008</i>
Groningen	39.322.985	447.894	39.770.880
Fryslân	47.069.904	455.801	47.525.705
Drenthe	33.582.850	385.371	33.968.221
Overijssel	45.865.716	1.281.900	47.147.616
Gelderland	65.451.177	19.515.647	84.966.824
Utrecht	29.929.721	696.507	30.626.228
Noord-Holland	62.774.646	1.216.686	63.991.333
Zuid-Holland	76.108.329	1.631.135	77.739.464
Zeeland	35.343.072	332.832	35.675.904
Noord-Brabant	54.658.268	2.308.059	56.966.327
Limburg	39.819.277	681.866	40.501.142
Flevoland	<u>22.855.117</u>	<u>315.394</u>	<u>23.170.511</u>
Totaal	552.781.062	29.269.094	582.050.156

Bijlage 6
 bij brief 2008-213296

*) De bedragen in deze bijlage zijn het verschil van de overeenkomstige bedragen in bijlage 2 tabel 3 laatste kolom, bijlage 4 en 5 van deze circulaire

Termijnbedragen laatste 24 termijnen 2008 op de uitkeringen over 2008*)

	<i>Algemene uitkering 2008</i>	<i>Integratie- uitkeringen 2008</i>	<i>Uitkeringen uit het provincie- fonds 2008</i>
Groningen	1.638.458	18.662	1.657.120
Fryslân	1.961.246	18.992	1.980.238
Drenthe	1.399.285	16.057	1.415.343
Overijssel	1.911.071	53.413	1.964.484
Gelderland	2.727.132	813.152	3.540.284
Utrecht	1.247.072	29.021	1.276.093
Noord-Holland	2.615.610	50.695	2.666.306
Zuid-Holland	3.171.180	67.964	3.239.144
Zeeland	1.472.628	13.868	1.486.496
Noord-Brabant	2.277.428	96.169	2.373.597
Limburg	1.659.137	28.411	1.687.548
Flevoland	<u>952.297</u>	<u>13.141</u>	<u>965.438</u>
Totaal	23.032.544	1.219.546	24.252.090

Bijlage 7
 bij brief 2008-213296

*) De bedragen in deze bijlage zijn de bedragen uit bijlage 6 gedeeld door 24

	<i>inwoners</i>	<i>inwoners > 640.000</i>	<i>inwoners met OAD > 1500/km2</i>	<i>inwoners met OAD < 1000/km2</i>	<i>land</i>	<i>water</i>	<i>groen</i>	<i>gewogen weglengte</i>	<i>wkk</i>	<i>vast bedrag</i>	<i>opcenten hoofdsom MRB</i>
Cluster Bestuur	2,92	0,61								4.198.922,42	
Cluster Infrastructuur	8,08	0,10	6,54	0,31	24,12	14,72		21.338,19		158.786,15	
Cluster Water en Milieu	5,36	0,37	2,36	-0,47	7,14	4,48	0,09	-334,62	0,66	305.743,87	
Cluster Ruimte	2,86	3,17	3,04		6,27	13,32	16,65		0,00	232.100,14	
Cluster Voorzieningen	0,71	7,59	0,95	18,41	8,07					2.555.081,41	
Cluster Inkomsten											-55,52
Niveau uitkeringsjaar 2008	19,93	11,84	12,89	18,25	45,60	32,52	16,74	21.001,57	0,66	7.450.633,99	-55,52
<i>Mutaties 2009</i>											
Cluster Bestuur											
Cluster Infrastructuur											
Cluster Water en Milieu											
Cluster Ruimte											
Cluster Voorzieningen											
Cluster Inkomsten											
Niveau uitkeringsjaar 2009 stand deze circulaire	19,93	11,84	12,89	18,25	45,60	32,52	16,74	21.001,57	0,66	7.450.633,99	-55,52

(*) Het vaste bedrag geeft in deze tabel het minimum-niveau per provincie aan. Het vaste bedrag van Fryslân is hoger. Zie bijlage 2.

Verdeling bedragen per eenheid 2009 over de clusters

pagina 2

	<i>inwoners</i>	<i>inwoners > 640.000</i>	<i>inwoners met OAD > 1500/km²</i>	<i>inwoners met OAD < 1000/km²</i>	<i>land</i>	<i>water</i>	<i>groen</i>	<i>gewogen weglengte</i>	<i>wkk</i>	<i>vast bedrag*</i>	<i>opcenten hoofdsom MRB</i>
Cluster Bestuur	2,92	0,61								4.198.922,42	
Cluster Infrastructuur	8,08	0,10	6,54	0,31	24,12	14,72		21.336,19		158.786,15	
Cluster Water en Milieu	5,36	0,37	2,36	-0,47	7,14	4,48	0,09	-334,62	0,66	305.743,87	
Cluster Ruimte	2,86	3,17	3,04		6,27	13,32	16,65		0,00	232.100,14	
Cluster Voorzieningen	0,71	7,59	0,95	18,41	8,07					2.555.081,41	
Cluster Inkomsten											-55,52
Niveau uitkeringsjaar 2009 stand deze circulaire	19,93	11,84	12,89	18,25	45,60	32,52	16,74	21.001,57	0,66	7.450.633,99	-55,52

Bijlage 8
 bij brief 2008-213296

(*) Het vaste bedrag geeft in deze tabel het minimum-niveau per provincie aan. Het vast bedrag van Friesland is apart verhoogd met 953.000. Zie bijlage 2.

Tabel 1 Verdeling algemene uitkering 2009 (In eenheden)

	Fysiske gegevens									
	Aantal inwoners	Aantal inwoners met minimum van 640.000	Aantal inwoners in stedelijke gebieden	Aantal inwoners in landelijke gebieden met maximum van 607.000	Hectaren land	Hectaren water	Hectaren groen	Gewogen kilometers weglengte	Warmtekracht-koppeling	Opbrengst per opcent MRB over 2007
Groningen	574.041	640.000	160.200	325.890	233.328	62.675	204.929	517	2.472.594	539.151,78
Fryslân	643.189	643.189	110.400	444.670	334.170	240.704	302.040	490	332.844	641.646,98
Drenthe	487.893	640.000	45.670	339.280	264.109	3.928	236.283	361	1.016.939	519.834,65
Overijssel	1.119.906	1.119.906	356.680	538.640	332.562	9.525	289.242	650	834.460	1.115.621,87
Gelderland	1.983.779	1.983.779	538.230	607.000	497.176	16.475	420.174	1.204	1.792.917	2.068.329,34
Utrecht	1.201.310	1.201.310	592.650	357.010	138.502	6.410	104.807	414	106.185	1.348.955,06
N-Holland	2.626.375	2.626.375	1.665.650	575.070	267.103	142.073	193.408	701	1.544.871	2.577.298,42
Z-Holland	3.460.194	3.460.194	2.321.210	607.000	281.469	58.869	192.451	682	5.639.648	3.179.555,84
Zeeland	380.647	640.000	71.330	257.950	178.713	114.676	153.308	398	2.833.284	404.681,08
N-Brabant	2.424.562	2.424.562	814.090	607.000	491.649	16.526	398.538	778	2.170.422	2.803.178,73
Limburg	1.123.735	1.123.735	327.180	583.340	215.087	5.835	169.145	574	1.219.120	1.135.396,55
Flevoland	378.651	640.000	144.220	120.100	141.750	99.480	123.840	404	143.680	629.607,84
Totaal	16.404.282	17.143.050	7.147.510	5.362.950	3.375.618	777.176	2.788.165	7.173	20.106.964	16.963.258,34

Bijlage 9
bij brief 2008-213296

Tabel 2 Verdeling algemene uitkering 2009

	bedragen in basis									
	<i>inwoners</i>	<i>Inwoners met minimum van 640.000</i>	<i>Inwoners in stedelijke gebieden</i>	<i>Inwoners in landelijke gebieden met maximum van 607.000</i>	<i>Hectaren land</i>	<i>Hectaren water</i>	<i>Hectaren groen</i>	<i>Gewogen kilometers weglengte</i>	<i>Warmtekracht-koppeling</i>	<i>Vast bedrag</i>
Pijs per eenheid	19,93	11,84	12,89	18,25	45,60	32,52	16,74	21.001,57	0,66	7.450.633,99
Groningen	11.440.637	7.577.600	2.064.978	5.947.493	10.639.757	2.038.191	3.430.511	10.857.812	1.631.912	7.450.634
Fryslân	12.818.757	7.615.358	1.423.056	8.115.228	15.238.152	7.827.694	5.056.150	10.290.769	219.677	8.403.634
Drenthe	9.723.707	7.577.600	588.686	6.191.860	12.043.370	127.739	3.955.377	7.581.567	671.180	7.450.634
Overijssel	22.319.727	13.259.687	4.597.605	9.830.180	15.164.827	309.753	4.841.911	13.651.021	550.744	7.450.634
Gelderland	39.536.715	23.487.943	6.937.785	11.077.750	22.671.226	535.767	7.033.713	25.285.890	1.183.325	7.450.634
Utrecht	23.942.108	14.223.510	7.639.259	6.515.433	6.315.691	208.453	1.754.469	8.694.650	70.082	7.450.634
N-Holland	52.343.654	31.096.280	21.470.229	10.495.028	12.179.897	4.620.214	3.237.650	14.722.101	1.019.615	7.450.634
Z-Holland	68.961.666	40.968.697	29.920.397	11.077.750	12.834.986	1.914.420	3.221.630	14.323.071	3.722.168	7.450.634
Zeeland	7.586.295	7.577.600	919.444	4.707.588	8.149.313	3.729.264	2.566.376	8.358.625	1.869.967	7.450.634
N-Brabant	48.321.521	28.706.814	10.493.620	11.077.750	22.419.194	537.426	6.671.526	16.339.221	1.432.478	7.450.634
Limburg	22.396.039	13.305.022	4.217.350	10.645.955	9.807.967	189.754	2.831.487	12.054.901	804.619	7.450.634
Flevoland	7.546.514	7.577.600	1.858.996	2.191.825	6.463.800	3.235.090	2.073.082	8.484.634	94.829	7.450.634
Totaal	326.937.340	202.973.712	92.131.404	97.873.838	153.928.181	25.273.764	46.673.882	150.644.262	13.270.596	90.360.608

Bijlage 9
bij brief 2008-213296

Tabel 3 Verdeling algemene uitkering 2009

	Bedragen						
	bruto- uitkerings- basis	opbrengst motorrijtuigen- belasting *)	netto- uitkeringsbasis	algemene uitkering	corr. bedragen cfm. bijlage 3 bij Stb. 1997, 526 (in €)	corr. bedragen x (uf 2009/uf 1998)	herberekende gecorrigeerde algemene uitkering
Groningen	63.079.525	-16.648.894	46.430.631	83.479.472	1.960.371	3.137.164	86.616.636
Fryslân	77.008.474	-19.813.924	57.194.550	102.832.349	125.911	201.494	103.033.843
Drenthe	55.911.720	-16.052.391	39.859.329	71.664.669	1.149.685	1.839.830	73.504.499
Overijssel	91.976.088	-34.450.170	57.525.919	103.428.131	-1.794.372	-2.871.517	100.556.613
Gelderland	145.200.748	-63.869.577	81.331.172	146.228.539	-1.090.191	-1.744.623	144.483.916
Utrecht	76.814.289	-41.655.450	35.158.839	63.213.472	1.436.428	2.298.703	65.512.174
N-Holland	158.635.300	-79.586.435	79.048.864	142.125.088	-3.501.354	-5.603.185	136.521.903
Z-Holland	194.395.419	-98.184.018	96.211.400	172.982.292	-2.069.841	-3.312.348	169.669.944
Zeeland	52.915.104	-12.496.467	40.418.637	72.670.271	3.234.066	5.175.446	77.845.717
N-Brabant	153.450.185	-86.561.572	66.888.613	120.261.689	751.844	1.203.169	121.464.859
Limburg	83.703.729	-35.060.808	48.642.922	87.457.038	494.440	791.248	88.248.286
Flevoland	<u>46.977.004</u>	-19.442.158	<u>27.534.846</u>	<u>49.505.991</u>	<u>-696.987</u>	-1.115.382	<u>48.390.609</u>
Totaal	1.200.067.586	-523.821.864	676.245.721	1.215.849.000	0	0	1.215.849.000

*) Dit is de opbrengst per opcent over 2007 maal het bedrag per eenheid, gedeeld door de uitkeringsfactor.

Uitkeringsfactoren	
Uitkeringsfactor 1998	1,123508
Uitkeringsfactor 2009	1,797940

Bijlage 9
bij brief 2008-213296

Berekening provinciale opbrengst per opcent MRB 2009

	1	2	3	4	5
	Opbrengst opcenten MRB 2007	Opcenten 1-4-2006/ 1-4-2007	Opcenten 1-4-2007/ 1-4-2008	Gewogen opcenten 2007 (k.2 x ¼ + k.3 x ¾)	Opbrengst opcenten MRB 2007 per gewogen opcent (k.1 : k.4)
Groningen	41.568.602,28	76,8	77,2	77,1	539.151,78
Fryslân	43.070.553,86	66,6	67,3	67,1	641.646,98
Drenthe	40.703.069,01	77,4	78,6	78,3	519.834,85
Overijssel	83.643.750,02	74,0	75,3	75,0	1.115.621,87
Gelderland	165.724.888,36	79,0	80,5	80,1	2.068.329,34
Utrecht	96.720.077,73	71,7	71,7	71,7	1.348.955,06
Noord-Holland	156.506.446,33	52,7	63,4	60,7	2.577.298,42
Zuid-Holland	232.187.065,50	72,2	73,3	73,0	3.179.555,84
Zeeland	28.044.398,53	69,3	69,3	69,3	404.681,08
Noord-Brabant	199.376.086,91	69,7	71,6	71,1	2.803.178,73
Limburg	88.475.776,23	75,3	78,8	77,9	1.135.396,55
Flevoland	40.200.460,44	63,4	64,0	63,9	629.607,84
Totaal	1.216.221.175,20				16.963.258,34

Bijlage 10
 bij brief 2008-213296

Verdeling integratie-uitkeringen 2009

	<i>Integratie-uitkering rivierdijkversterking/ hoofdwaterkeringen</i>	<i>Totaal integratie- uitkeringen</i>
Groningen	0	0
Fryslân	0	0
Drenthe	0	0
Overijssel	1.361.341	1.361.341
Gelderland	38.499.251	38.499.251
Utrecht	0	0
Noord-Holland	0	0
Zuid-Holland	0	0
Zeeland	0	0
Noord-Brabant	2.341.408	2.341.408
Limburg	0	0
Flevoland	0	0
Totaal	42.202.000	42.202.000

bij brief 2008-213296

Bijlage 11

Verdeling totale uitkeringen 2009

	<i>Algemene uitkering 2009 *)</i>	<i>Integratie- uitkeringen 2009 **)</i>	<i>Totaal uitkeringen provinciefonds 2009</i>
Groningen	86.616.636	0	86.616.636
Fryslân	103.033.843	0	103.033.843
Drenthe	73.504.499	0	73.504.499
Overijssel	100.556.613	1.361.341	101.917.954
Gelderland	144.483.916	38.499.251	182.983.167
Utrecht	65.512.174	0	65.512.174
Noord-Holland	136.521.903	0	136.521.903
Zuid-Holland	169.669.944	0	169.669.944
Zeeland	77.845.717	0	77.845.717
Noord-Brabant	121.464.859	2.341.408	123.806.266
Limburg	88.248.286	0	88.248.286
Flevoland	<u>48.390.609</u>	<u>0</u>	<u>48.390.609</u>
Totaal	1.215.849.000	42.202.000	1.258.051.000

*) Zie deze circulaire bijlage 9, tabel 3, laatste kolom.

**) Zie deze circulaire bijlage 11, laatste kolom.

Bijlage 12
 bij brief 2008-213296

Bijlage 13 bij brief 2008-213296

Toelichting bij de verdeelmaatstaven van de algemene uitkering uit het provinciefonds voor 2008

Aantal inwoners, aantal inwoners met een minimum van 640.000, hectaren land en water

De gegevens van de hectaren land en hectaren water zijn afkomstig van het CBS. Het CBS publiceert de gegevens op Statline (zie hoofdgroep *Nederland regionaal; regionale statistieken; regionale kerncijfers Nederland*, selectie *Bevolking* en *Bodemgebruik; oppervlakte*). De gegevens van het aantal inwoners zijn afkomstig van CBS-statline en betreffen de ramingen voor het jaar 2008.

Inwoners in stedelijke en landelijke gebieden

In deze circulaire zijn voor het uitkeringsjaar 2008 de voorlopige gegevens over 2008 gebruikt (zie hoofdgroep *Nederland regionaal; milieu, natuur en ruimte; maatstaven ruimtelijke gegevens Fvw*, selectie *Inwoners stedelijk en landelijk gebied*).

Hectaren groen

Het aantal hectaren groen wordt ontleend aan de Statline-publicatie *Bodemgebruik in Nederland* (zie hoofdgroep *Nederland regionaal; milieu, natuur en ruimte; bodemgebruik in Nederland*, selectie *Landbouw* en *Bos & natuur*). In 2006 heeft het CBS de gegevens 2003 gepubliceerd. De maatstaf bestaat uit de som van het aantal hectaren dat per provincie in gebruik is voor de volgende categorieën grond:

- glastuinbouw;
- overig agrarisch gebruik;
- bossen;
- droog natuurlijk terrein;
- nat natuurlijk terrein.

Op dit moment worden de gegevens geactualiseerd met een frequentie van eens per drie jaar. Dit impliceert dat de verdeelmaatstaf groen eveneens eenmaal per drie jaar wordt aangepast aan de meest recente gegevens.

Gewogen kilometers weglengte

De gegevens over de verdeelmaatstaf gewogen kilometers weglengte zijn bevroren naar de toestand per 1 januari 1993. De gegevens per provincie zijn vastgelegd in de ministeriële Regeling meet- en rekenregels verdeelmaatstaven en vaststelling kilometers gewogen weglengte provinciefonds. Deze regeling is gepubliceerd in de Staatscourant van 24 december 1997, nummer 248. De regeling zal nog worden aangevuld met de spelregels provinciale herindeling.

Warmtekrachtkoppeling

Gezien de mogelijke dynamiek in de gegevens van de maatstaf warmtekrachtkoppeling (wkk) is er voor gekozen om met definitieve cijfers wkk te werken. Rekening houdend met het tijdstip waarop de definitieve cijfers door het CBS geleverd kunnen worden betekent dit dat voor het jaar 2008 met cijfers wkk van 2005 wordt verdeeld. In de

onderhoudsagenda van het Periodiek Onderhoudsrapport provinciefonds 2004 is opgenomen dat wordt nagegaan of de maatstaf warmtekrachtkoppeling zich naar verwachting ontwikkelt. De door het CBS aangeleverde gegevens wkk 2004 betreffen de *capaciteit* per provincie van de wkk-installaties, overigens exclusief de capaciteit van installaties bij en voor huishoudens (onder andere stadsverwarming) en exclusief de openbare elektriciteitsproductie via wkk-installaties. Het gaat om zowel de capaciteit in warmte (in Megajoule per uur) als om de capaciteit in elektriciteit (in kilowatt). De aangeleverde gegevens voor de capaciteit in warmte zijn omgerekend naar het aantal kilowatt. De optelsom van de capaciteit in warmte en de capaciteit in elektriciteit is in bijlage 2 van deze circulaire opgenomen.

Opbrengst per opcent MRB

Het ministerie van Financiën verstrekt de gegevens over de opbrengst van de opcenten die per provincie worden geheven op de motorrijtuigenbelasting. De verdeling voor 2008 is gebaseerd op de definitieve opbrengstgegevens over 2006. Deze gegevens zijn geleverd door het team Bedrijfsvoering van het directoraat-generaal Belastingdienst van het ministerie van Financiën.

Algemeen: maatstafgegevens met een peildatum of tijdsaanduiding vóór 2002 voor de provincies Utrecht, Noord-Holland en Zuid-Holland zijn aangepast in verband met de provinciale herindelingen van de gemeenten Vianen en Loosdrecht (zie ook § 8.1 van de meircirculaire van 2002 en § 8.3 van de septembercirculaire van 2002).

Toelichting bij de verdeelmaatstaven van de algemene uitkering uit het provinciefonds voor 2009

Aantal inwoners, aantal inwoners met een minimum van 640.000, hectaren land en water

De cijfers voor het uitkeringsjaar 2009 voor de maatstaven aantal inwoners, aantal inwoners met een minimum van 640.000 en hectaren land en water zullen in het jaar 2009 beschikbaar komen. Tot die tijd worden dezelfde cijfers als voor het uitkeringsjaar 2008 gebruikt.

Inwoners in stedelijke en landelijke gebieden

In deze circulaire zijn voor het uitkeringsjaar 2009 de voorlopige cijfers 2008 voor de maatstaven inwoners in stedelijke en landelijke gebieden opgenomen. De definitieve gegevens voor het uitkeringsjaar 2009 zullen naar verwachting in het voorjaar van 2010 worden gepubliceerd via Statline op de website van het CBS.

Hectaren groen

Voor deze maatstaf geldt hetzelfde als voor het uitkeringsjaar 2008.

Gewogen kilometers weglengte.

Voor deze maatstaf geldt hetzelfde als voor het uitkeringsjaar 2008.

Warmtekrachtkoppeling

De cijfers voor het uitkeringsjaar 2009 voor de maatstaf warmtekrachtkoppeling (wkk) betreffen voorlopige CBS-cijfers wkk van 2006. De aangeleverde gegevens betreffen de *capaciteit* per provincie van de wkk-installaties, overigens exclusief de capaciteit van installaties bij en voor huishoudens (onder andere stadsverwarming) en exclusief de openbare elektriciteitsproductie via wkk-installaties. Het gaat om zowel de capaciteit in warmte (in Megajoule per uur) als om de capaciteit in elektriciteit (in kilowatt). De aangeleverde gegevens voor de capaciteit in warmte zijn omgerekend naar het aantal kilowatt. De optelsom van de capaciteit in warmte en de capaciteit in elektriciteit is in bijlage 9 van deze circulaire opgenomen.

Opbrengst per opcent MRB

De gegevens over de opbrengsten van de opcenten die per provincie worden geheven op de motorrijtuigenbelasting in het jaar 2007 zijn de basis voor de verdeling van de algemene uitkering in het jaar 2009. De gegevens zijn geleverd door het team Bedrijfsvoering van het directoraat-generaal Belastingdienst van het ministerie van Financiën.

Algemeen: maatstafgegevens met een peildatum of tijdsaanduiding vóór 2002 voor de provincies Utrecht, Noord-Holland en Zuid-Holland zijn aangepast in verband met de provinciale herindelingen van de gemeenten Vianen en Loosdrecht (zie ook § 8.1 van deze meicirculaire van 2002 en § 8.3 van de septembercirculaire van 2002).

1

